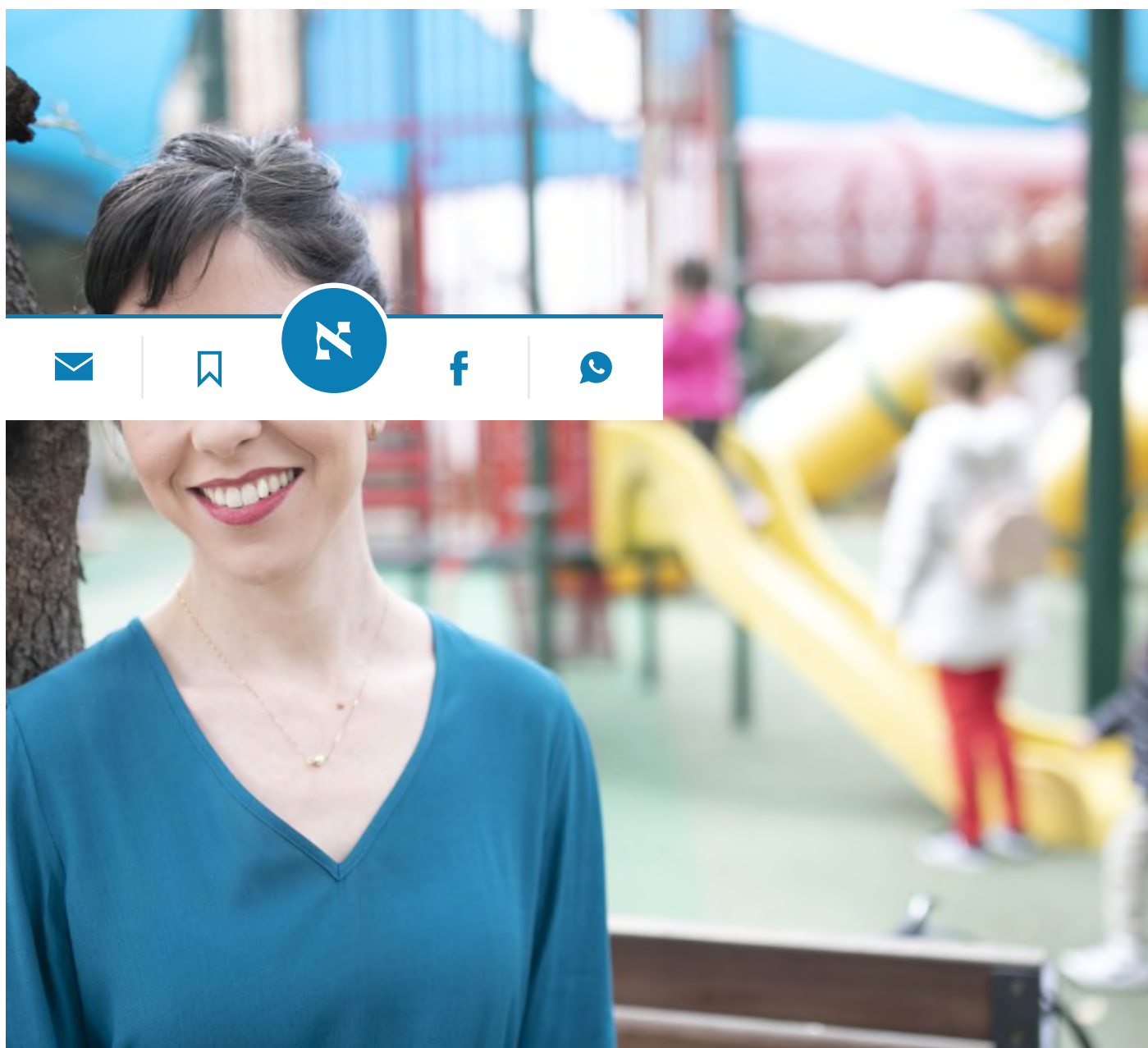

הילד נתקל בבעיה? ההורים בדנמרק יפתרו אותה בדרך שלא היינו מעלים על הדעת

הסקרים מראים שהדנים הם העם המאושר בתבל, כבר ארבעה עשורים. שני שביט, שחקרה במשך שנים את מערכת החינוך במדינה, משוכנעת שזה מפני שהם יודעים איך לגדל ילדים. אז מה הסוד שלהם?

תקציר הכתבה ב-101 מילים

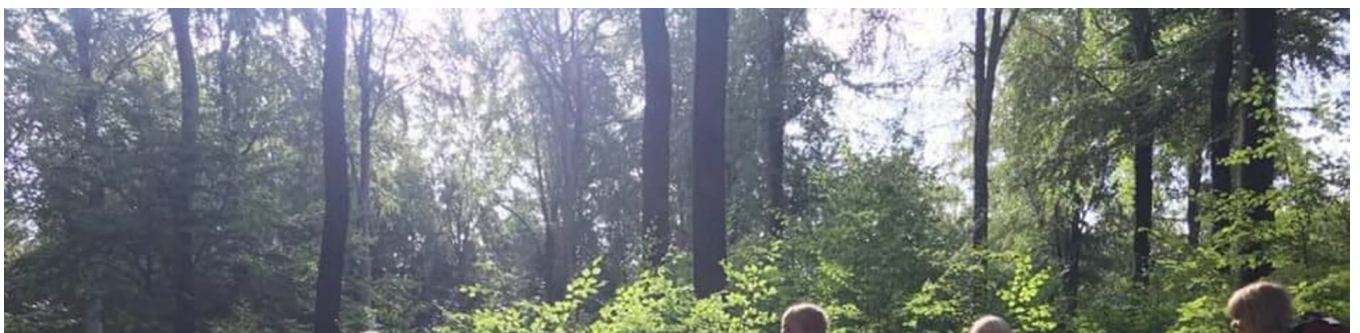
הנה ניסוי מחשבתי: ילד בן 11 יורד למטה לשחק בכדור, לבד. בשלב מסוים, מגיעה לשם קבוצה של ילדים גדולים ממנו, שחוטפים לו את הכדור ובורחים. הילד עולה הביתה נסער ובוכה ומספר לאמא שלו מה קרה. מה עושה האם בתגובה:

- מחבקת אותו, אומרת לו שהילדים האלה התנהגו לא יפה, וקונה לו כדור חדש כפיצוי.

- אוחזת בידו והולכת לחפש את הילדים הרעים, לנזוף בהם ולהשיב לו את הכדור.

- מחבקת אותו, נותנת תוקף להרגשתו הרעה עד שהוא נרגע, ואז, אחרי שיחה על מה יכול היה לגרום לאותם ילדים לעשות את מה שעשו, הולכת איתו לקנות עוד כמה כדורים ולחלק אותם במתנה לילדים שפגעו בו.

מבלי לערוך סקר, אפשר לשער שרוב ההורים — בטח אנחנו, הישראלים — לא היו בוחרים באפשרות השלישית. האמא הדנית שלה קרה הסיפור באמת, לעומת זאת, עשתה בדיוק את זה. מה שרוב ההורים יראו כתגובה הזויה של הפניית הלחי השנייה, היתה מבחינתה הזדמנות ללמד את בנה שיעור חשוב באמפתיה, לא רק משום שזה ערך חשוב לחברה, אלא גם מתוך רצון להגן עליו.

ילדים בטיול בדנמרק. נותנים להם עצמאות ובונים את הביטחון העצמי שלהם צילום: שני שביט

• חינוך מסוג אחר

• דנמרק נהדרת, אבל רק לדנים

• 25 שעות בשבוע בלי ההורים: התוכנית של דנמרק לחינוך ילדי מהגרים עניים

"אמפתיה מעניקה חוסן נפשי עצום", אומרת שני שביט, פסיכותרפיסטית גופנית ומנחת הורים מוסמכת מכון אדלר, שמספרת לי את הסיפור הזה על המשפחה של חברתה הדנית שחיה בארץ. "כשאנחנו רואים את האחר ומבינים אותו ואת הסיבות לכך שהוא פועל כפי שהוא פועל, אנחנו לא נפגעים ממנו באותה העוצמה. במקרה הזה, אלה היו ילדים משכונת מצוקה, שכנראה לא היה להם כדור משלהם. הם רצו לשחק עם הילד, אבל לא הצליחו להעביר את המסר בצורה טובה ועוררו בו חשש. על אף גילו הצעיר, הילד הצליח להבין את הפעולות שלהם לא כמשהו שכוון נגדו מתוך רצון להרע לו. זו אמפתיה, והיא נותנת כוח למבוגרים וילדים גם יחד. במידה מסוימת, היא הופכת אותנו לבלתי־פגיעים".

איך ללמד ילדים להיות אמפתיים? זה אחד הדברים ששביט מלמדת הורים ואנשי חינוך. ארץ המוצא של האם בסיפור אינה מקרית, שכן שביט מבססת את גישתה לגידול וחינוך ילדים על מה שהיא מכנה "החינוך הדני" — תפיסת עולם שהיא חוקרת כבר כמה שנים, דרך קריאת טקסטים בשפת המקור, דרך מסעות שהיא עורכת לדנמרק ובהם היא נפגשת עם עשרות

אנשי חינוך, סופרות וסופרים, הורים ומומחים שונים לילדים, ושבמהלכם היא מבקרת במוסדות חינוך שונים. עמוד הפייסבוק שלה "החינוך הדני — הסודות לגידול ילדים מאושרים" מונה כבר יותר מ-10,000 עוקבים. היא עובדת עם מורים, מלווה גנים ומעבירה הרצאות וסדנאות לאנשי חינוך, וכעת היא פותחת גם קורס להדרכת הורים.

שיעור פרטי ראשון

חינם

ישראל Spitball

ממשו את הקופון "חינם1" לקבלת שיעור ראשון
חינם עם המורים הטובים בישראל

פתח

למה דווקא דנמרק?

"במשך יותר מ-40 שנה, כמעט ברצף, העם הדני נבחר בסקרים כעם המאושר בתבל. אני מאמינה שלפחות אחת מהסיבות לשביעות הרצון הזאת היא היחס שהדנים מקבלים בגיל הרך".

פארק שעשועים בדנמרק. מרחב בטוח שבו ילדים יכולים להתנסות בכללי התנועה צילום: שני שביט

לדברי שביט, הדנים מבססים את העקרונות החינוכיים שלהם על מערכת ברורה של ערכים. בעוד רוב הגישות החינוכיות מתמקדות בהתנהגויות מסוימות שרוצים לטפח (איך לגרום לילד לצחצח שיניים, למשל) ובכאלה שרוצים להכחיד (איך לגרום לילד להפסיק להפריע בשיעור), ועוסקות בדרכים הטובות ביותר להשיג את המטרות הללו, הדנים, אומרת שביט, ניגשים לחינוך הילדים מזווית ערכית ולא מעשית. הם מרוכזים בערכים שהם רוצים ללמד את הילדים, בחברה שהם רוצים לעצב. הגישה הדנית היא לא גישה תועלתנית. היא לא מתמקדת בפתרון בעיות נקודתיות, אלא היא חלק מהשקפת עולם.

בגישה הדנית לחינוך ילדים אין פרסים על התנהגות טובה ואין עונשים, צעקות או אפילו כעסים על התנהגות לא טובה. היא לא מתמקדת בהצבת גבולות, ומעדיפה התייחסות לתפיסות, מחשבות ורגשות לפני התייחסות לפעולות. יש בה תשומת לב רבה למערכת היחסים שבונים עם הילד, לבניית קשר של אמון איתו, לתקשורת טובה, להקניית כלים לחיים. יש בה העדפה לפן הרגשי והפסיכולוגי על פני הקוגניטיבי.

בנוסף, אומרת שביט, "בדנמרק לא מדובר בתיאוריה, אלא במדינה שלמה שחיה את זה. זו לא רק הדרך שבה הם מבינים ילדים ומתייחסים אליהם. זו גישה שבאה לידי ביטוי בכל דבר אפשרי — מהריהוט שבו משתמשים בבתי, בגני ילדים ובבתי הספר, לאופן שבו מעצבים את המרחב הציבורי, את גני השעשועים, את הספריות".

מה מיוחד בספריות הדניות?

"ספריות נחשבות למקום בילוי משפחתי בדנמרק", היא אומרת ומציגה תמונות של חללים מרהיבים, מלאים בפינוק חמד לילדים. אפשר לראות צעצועים, משחקי קופסה, מרחב

למשחק וריהוט שמתאים למידותיהם, מטבח קטן, חנות מכולת ושוק מדומים. בחלל אחד בספרייה יש מעין יער מלאכותי עם אוהל טיפי שאפשר להתבודד בו עם ספר טוב. בספרייה מתקיימות גם פעילויות וסדנאות מגוונות — כולן בחינם, ובפארק בחוץ המתקנים מעוצבים כספרים ענקיים. "בכל ספרייה תמצאי גם שולחן ארוך שלצדו משפחות יכולות לאכול", אומרת שביט.

האם הילדים צריכים לשמור על השקט?

"לא, הם לא צריכים להיות בשקט. זה מקום בילוי שמיועד להם".

גן ילדים בדנמרק. "איפה שאנחנו רגילים לראות הפרעה, הדנים רואים ילד שחווה קושי" צילום: Andrew Kelly / REUTERS

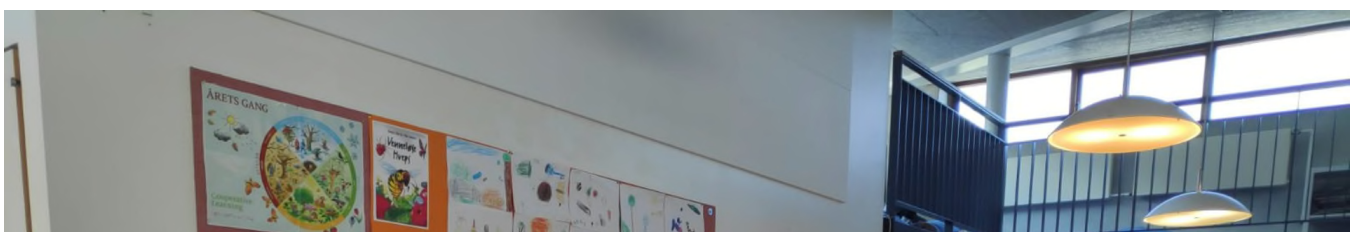
בהרצאה שהתקיימה בתל אביב בחודש שעבר, שביט הציגה גם תמונות של גני שעשועים בדנמרק — כל אחד מהם שונה לחלוטין מקודמו. אחד מהם הוא למעשה פארק ענק שכולל כבישים, תחנות אוטובוס, רמזורים ותמרורים, מרחב בטוח שבו ילדים יכולים להתנסות בכללי התנועה. "יש שם אפילו מוסך אופניים, שמאויש במשך היום, ובו עוזרים לילדים לכוון את האופניים ואפילו מלמדים אותם לרכוב עליהם. גם השירות הזה ניתן בחינם", אומרת שביט.

השולחנות בבתי הספר מעוצבים כך שילדים יכולים לבחור אם לעמוד או לשבת לצדם. בגני הילדים, הפעוטות ישנים את שנת הצהריים שלהם במעין עגלות־ענק, שהם יכולים לטפס אליהן בעצמם. גם הכיסאות מעוצבים כך שפעוטות יכולים לטפס אליהם ולרדת מהם בכוחות עצמם.

כפי שאפשר ללמוד מהדוגמאות הללו ומרבית אחרות ששביט מציגה בהרצאותיה, הדנים מעניקים תשומת לב רבה לנקודת המבט הילדית. המרחב הציבורי מביא בחשבון את הגובה שלהם, את הצרכים שלהם. מערכות החינוך מתייחסות לאופנים השונים שבהם ילדים לומדים, לצורך שלהם בתנועה. לתת כבוד לילדים — זו לא סיסמה ריקה בדנמרק, זה ערך שמגולם בכל מקום ובכל דבר, ובראש ובראשונה במוסדות החינוכיים ובבתיים.

הכל בראש

חינוך איכותי, אומרת שביט, מתחיל באופן שבו אנחנו תופסים ומבינים ילדים ובדרך שבה אנחנו מנהלים את מערכת היחסים שלנו איתם. הגישה הדנית, לדבריה, שמה במרכז את מערכת היחסים, "כי למעשה, הכל נבנה עליה", היא מסבירה. "החינוך, התפתחות הילד, הדימוי והביטחון העצמי שלו, יכולות רגשיות וקוגניטיביות שונות, כישורי חיים. דרך האינטראקציה האנושית עוברת המון אינפורמציה לילד, ומתוך האינפורמציה הזאת הילד לומד על עצמו ועל העולם ומפתח את כישוריו".

צילום: שני שביט

אנחנו רוצים מאוד שילדים ישתפו איתנו פעולה, וכשזה לא קורה, זה גורם לנו לחוש תסכול וחוסר אונים ולעתים גם עלבון והשפלה. אלה רגשות שמציבים אותנו במקום מאוד פגיע וכתגובה הגנתית מתעורר בנו כעס. פעמים רבות הכעס מוביל אותנו לשיטות כוחניות של איומים ועונשים, אבל לדברי שביט, "הילדים לא יילכו אחרינו אם נשתמש בשיטות כאלה, והן גם מזיקות להם. ילד שמשתף פעולה זה ילד שסומך על המבוגר, שידע שהמבוגר לטובתו. כשאני משתמשת בשיטות כוחניות אני משדרת משהו הפוך לחלוטין. למה שהוא יילך אחרי?"

אבל איך אפשר לשלוט בכעס? היופי בגישה הדנית הוא שהיא לא דורשת התמודדות עם כעסים, אלא מלמדת אותנו כיצד לגרום לכך שכלל לא יתעוררו. "לתוך האינטראקציה שלנו עם הילדים נכנסות תפיסות עולם, ניסיון, אמונות, חוויות שצברנו, שיטות חינוך שגדלנו עליהן, ציפיות, פחדים, פנטזיות — המון דברים, שביחד יוצרים מעין משקפיים שדרכם אנחנו רואים את העולם ואת הילד", אומרת שביט.

שינוי יסודי באופן שבו אנחנו מסתכלים על מערכת היחסים שלנו עם ילדים, מבטיחה שביט, ישנה את כל הדינמיקה איתם, כך שרוב הבעיות שהורים ואנשי חינוך מתמודדים איתן ביומיום יפחתו באופן משמעותי או יעלמו. דוגמה טובה לאופן שבו התהליך הזה בא לידי ביטוי היא בהתייחסות של הדנים — הן הורים והן אנשי חינוך — למה שנהוג לכנות "התנהגויות מפריעות" אצל ילדים. בביקוריה בדנמרק, שאלה שביט אנשי חינוך שונים כיצד הם מתמודדים עם הפרעות. מה עושים כשילד מפריע בשיעור? כשיש אלימות? כשילדים לא מקשיבים? אבל היא התקשתה לקבל מהדנים תשובה. לדבריה "לקח להם זמן להבין מה אני רוצה, ולא מפני שהילדים הדנים לא מאתגרים אף פעם, אלא משום שהמבוגרים לא רואים בהתנהגויות כאלה הפרעה. איפה שאנחנו רגילים לראות הפרעה, הדנים רואים ילד שחווה קושי", היא מסבירה. "ומבחינתם, התפקיד שלנו בתור מבוגרים הוא להבין מה הקושי שנמצא בבסיס ההתנהגות ולכוון את הפתרון לשם".

בהרצאתה, סוקרת שביט את הסיבות העיקריות להתהגות מפריעה של ילדים. הסיבה הראשונה, לדבריה, היא כאשר הציפיות שלנו לא מותאמות לשלב ההתפתחותי של הילד, ליכולות של הילד המסוים או לסיטואציה שבה הוא נמצא. "באחד הגנים שעבדתי בהם היה ילד שכל הזמן פירק משחקים של ילדים אחרים", היא מדגימה. "לא משנה כמה כעסו עליו, הוא לא הפסיק. יום אחד, הסייעת שאלה אותו למה הוא עושה את זה, והוא השיב 'בגלל שהילדים לא רוצים לשחק איתי'. הצטרפות למשחק היא יכולת מאוד מורכבת, ולאותו ילד, באותו שלב, עוד לא היתה היכולת לעשות את זה". לפיכך, מסבירה שביט, לא היה טעם לכעוס עליו. כעס לא יפתור את הבעיה, הוא רק יפגע במערכת היחסים שלנו עם הילד וגם בדימוי העצמי שלו. במקום זאת, תפקיד המבוגרים בסביבה הוא לתווך בינו לבין הילדים האחרים ולעזור לו לרכוש בהדרגתיות את היכולת החסרה לו. בכל פעם שנותנים מענה לצורך רגשי, אומרת שביט, אנחנו מעניקים לילדים גם ביטחון — כשמקשיבים להם באמת, כשמעניקים להם תשומת לב. מאחורי התנהגויות מפריעות אין כוונה רעה ולכן גם לא צריך להעניש, לכעוס או לצעוק בתגובה אליהן.

"יום אחד, היינו בחצר הגן וילד אחד הרביץ לילד אחר", היא מספרת על חוויותיה בגני ילדים. "בתגובה, הגננות שלחו אותו לשבת בצד. הסתכלתי עליו, כל הגוף שלו הביע זעם אצור. ואז שמעתי אותו אומר, 'עכשיו אני בכלל לא מצטער שהרבעתי לו'. כלומר, הענשנו את הילד במטרה שילמד לא להרביץ שוב, אבל זה בכלל לא המסר שהוא קיבל. עונשים פוגעים, וכשפוגעים בנו, באופן אוטומטי רוצים להחזיר או להתגונן. אותו ילד חשב לעצמו, שהוא נענש בגלל הילד השני, שאותו הכה. זה מרחיק בין הילדים במקום לקרב ביניהם. השיטות של עונשים ופרסים לא מקדמות אותנו לשום מקום".

נראה לי שהרבה הורים ואנשי חינוך מזדהים עם התחושה שעונשים לא עוזרים, אבל הם לא יודעים מה כן.

"באחד הגנים שביקרתי בהם בדנמרק שאלתי מה עושים עם ילד שמרביץ? והגננת אמרה לי דבר מדהים. היא אמרה, 'קודם כל אני פונה לילד שהרביצו לו ומחבקת אותו ומרגיעה אותו, ומעניקה תוקף לרגשות שלו, ואז אני הולכת לילד שהרביץ ומחבקת גם אותו'. זה לא נגמר פה, אבל זה חלק משמעותי מהעניין".

ילדים בטיול בדנמרק צילום: שני שביט

אחרי שהגננת הדנית מחבקת את שני הילדים שנקלעו לעימות, היא מנסה להבין מה גרם לו. אם היא זיהתה את הסיבה, היא תשאל את הילד שהרביץ אם הסיבה נכונה. אם הוא משיב בחיוב, הגננת תיתן לגיטימציה לרגשות שלו. "זה שלב קריטי", אומרת שביט. "גם אם אנחנו לא מסכימים עם ההתנהגות, חשוב להכיר ברגשות של הילד שפגע, ולתת להם שם והתייחסות. רק לאחר מכן, היא תפנה את תשומת לבו אל הילד שנפגע, ודרך שאילת שאלות תעורר אצלו את המחשבה על הרגשות של אותו ילד. לבסוף, היא תעודד את שניהם לחשוב איך אפשר לנהוג בפעם הבאה שייתקלו בקונפליקט דומה.

"הסיפור הזה משקף אהבה ללא תנאי", היא מוסיפה. "אני מעבירה לילד מסר, שאני אוהבת אותו גם כשהוא עושה טעויות. זו מערכת יחסים שבנויה על תחושת ביטחון. זו הדרך היחידה ללמידה מיטיבה. בה בעת אני מלמדת אותו שזה בסדר לטעות. זה הופך אותו לילד שמנסה, שמעז. וגם הילד שנפגע לומד מזה. שניהם לומדים אמפתיה, במקום להפוך ילד אחד לאשם וילד שני לקורבן. אי אפשר ללמד אמפתיה במילים. הדרך היחידה ללמד אותה היא להעניק לילדים את החוויה הזאת".

בנוסף, אומרת שביט, כשאנחנו נותנים תוקף לרגשות שליליים של ילדים, אנחנו מתקרבים אליהם במקום לנסות למשוך אותם אלינו. התגובה האוטומטית של מבוגרים רבים היא להגיד "לא קרה כלום", "בלי בכי, זה לא כזה נורא", או לנסות להסיח את תשומת הלב של ילדים מדבר מה שמעיק עליהם, אבל אחד התפקידים המרכזיים שלנו זה לתת לילדים כלים לחיים. ולכן, אומרת שביט, "אני חושבת על סיטואציות קשות כהזדמנות ללמידה. ברגעים האלה התפקיד שלנו בא לידי ביטוי".

עלינו לפגוש את הילד איפה שהוא נמצא, היא מבהירה, ולא לנסות לגרום לו לצאת מהקושי. "אני מדמה את זה לכך שאני עומדת על משבצת אחת והילד עומד על משבצת אחרת. המשבצת שלי נעימה ושלו מלאה בכעס, אז אני מנסה לגרום לו לצאת משלו ולבוא לשלי. אבל הסיכוי שזה יקרה הוא קלוש. מה שהדנים יעשו זה לנסות להיכנס למשבצת שלו, לכעס שלו. נראה לנו לעתים שאם ניתן לגיטימציה לרגשות, הילד יישאר כועס, אבל זה לא כך. דווקא כשאנחנו מנסים להוציא אותו משם, אנחנו משאירים אותו לבד בתוך הקושי. אנחנו רוצים ללמד ילדים מיומנויות רגשיות, מכיוון שהרגש הוא הבסיס לכל. כשהרגש שלילי — זה מפריע לכל. הלגיטימציה וההמשגה מרגיעות ועוזרות לילד לתרגם את הרגשות שלו למילים והוא

גן ילדים בדנמרק. הפעוטות ישנים את שנת הצהריים שלהם במעין עגלות-ענק, שהם יכולים לטפס אליהן בעצמם צילום: שני שביט

הדנים מדברים עם ילדים בשאלות, מציינת שביט. הם לא נותנים הוראות. "שאלות הן המקום שמתבצעת בו הלמידה", היא אומרת. "כשאני שואלת שאלות זה בגובה העיניים, זה מכבד. כשאני נותנת הוראות, הכוח נמצא אצלי, ובשאלות, הכוח נמצא אצל הילד, ואני רוצה להעצים ילדים ולתת להם כוחות. ויש כאן כמובן יותר למידה של פתרון בעיות. "השאלה היחידה שלא כדאי לשאול ילדים היא למה הם עשו משהו", אומרת שביט. "גם כי זו שאלה שילדים לרוב לא יודעים לענות עליה, וגם כי זו שאלה שיש לה סבטקסט מאשים. במקום זה אפשר לשאול 'מה היתה הכוונה שלך?' או 'מה רצית להשיג?' – אלה שאלות שקל יותר לענות עליהן והן לא שיפוטיות".

חינוך ללא גבולות

עוד נקודה ששביט מדגישה מאוד את חשיבותה, היא צרכים שלא מקבלים מענה. "אנחנו נוטים לשים דגש על הצרכים הפיזיים של ילדים – והם אכן חשובים, אבל לילדים יש גם צרכים פסיכולוגיים ורגשיים והם לא פחות חשובים. ביטחון, קירבה, תחושה שרואים אותי ואוהבים

אותי — זה הדלק הרגשי של ילדים. הבעיה היא שבשונה מהצרכים הפיזיים, כמו אוכל, מקלחות ושינה, הצרכים האלה הם לא חלק משגרת היומיום, והם גם סובייקטיביים יותר. לילדים שונים יש צרכים רגשיים שונים".

אז איך נותנים מענה הולם על הצרכים הרגשיים?

"זה עוזר אם נותנים לילדים תחושת ודאות, דרך סדר יום קבוע והכנה מראש לגבי מה שעומד לקרות בהמשך היום. ככל שיש עקביות גדולה יותר וככל שיודעים מראש מה עומד לקרות, כך הילד יכול לגייס את עצמו יותר להתנהג בהתאם".

גן ילדים בדנמרק. מה עושים עם ילד שמרביץ? צילום: שני שביט

לדברי שביט, ילדים גם זקוקים לתחושה של שליטה. "דרך טובה לעשות זאת היא לתת לילדים יותר עצמאות. לילדים יש רצון טבעי להיות עצמאיים ולעשות דברים בעצמם".

זה עומד בניגוד לאינטואיציה של הידישע מאמע, שמפגינה את אהבתה ודאגתה על ידי זה שהיא מקנחת לילד את האף גם בגיל 30, ולא נותנת לו להתקרב למטבח. בגני ילדים בדנמרק, לעומת זאת, אפשר למצוא פעוטות בני 15 חודשים מורחים לעצמם דבש על הלחם, מעבירים זה לזה את המנות במהלך הארוחה, מוזגים לעצמם מים, מפנים את הכלים אחרי האוכל ומטאטאים את הרצפה.

"העצמאות מעניקה לילדים תחושה של מסוגלות ובונה את הביטחון העצמי שלהם", מסבירה שביט. "במקביל, היא גם עוזרת לצוות החינוכי בגן ולהורים בבית, כי הילדים לוקחים חלק במטלות".

כשאנחנו מדמיינים ילדים שלא מציבים להם גבולות, אנחנו מדמיינים פראי אדם מפונקים שמטפסים על ההורים שלהם ומפריעים לסביבתם. אז איך זה יכול להיות שהילדים הדנים לא נוטים להתנהגויות כאלה אף על פי שההורים והמחנכים שלהם לא עסוקים בהצבת גבולות? "העמדה ההורית הדנית היא עמדה של ביטחון ורוגע", אומרת שביט. "הגבולות ברורים, ההורים לא נבהלים מהילדים, אבל גם לא מזלזלים בהם. הכל נעשה בדרך של כבוד ולמידה".

ספרייה בדנמרק. נחשבות למקום בילוי משפחתי צילום: שני שביט

אני מאמינה שהורים ואנשי חינוך היו שמחים להימנע מעימותים, אבל המטרות והרצונות של מבוגרים וילדים מתנגשים כל הזמן. הילד רוצה לקפוץ על הספה שבע שעות ביום ואני לא רוצה שהוא יעשה את זה. אז מה עושים?

"אנחנו עסוקים מאוד בעניין הגבולות", אומרת שביט, "אבל גבולות זה לא דבר שנולד סתם כך. מאחורי הגבול עומד ערך מסוים, ומה שאני רוצה ללמד את הילד זה ערכים. כשהמחשבה שלי עסוקה כל הזמן בגבולות, אני במודוס של מלחמה, של משחק כוח. וזה גם הלך הרוח שהילד נכנס אליו".

הדינמיקה שמייצרים הגבולות היא דינמיקה כוחנית, מסבירה שביט. "אני מציבה גבול, ואם הילד עובר אותו זה נורא מכעיס אותי ואני צועקת או מענישה. אבל אם אני אתחיל לחשוב במונחי ערכים ולא במונחי גבולות, יקרה פה משהו אחר לגמרי. אם ילד חצה גבול, הוא עשה משהו לא בסדר, אבל אם ילד לא הפנים ערך הוא פשוט לא סיים את תהליך הלמידה".

כשנעביר את תשומת הלב שלנו מגבולות לערכים, מבטיחה שביט, נחוות הרבה פחות התנגשויות עם הילדים. היות שערכים זה דבר מופשט, ילדים לומדים אותם באופן חווייתי ולא מילולי, והחווייה הלימודית המשמעותית ביותר מתרחשת ברגעי הקושי. האם אני מצליחה לכבד ילד גם כשקשה לי? האם אני מצליחה להקשיב לילדה גם כשאני נסערת ולחוצה בזמן?"

בעצם את אומרת שאנחנו צריכים לעבוד על הכישורים הרגשיים שלנו, כי נראה לי

שלא מעט מבוגרים מתקשים להכיל את הרגשות. איזה הורה לא מכיר את הרגע המגוחך שבו הוא צורח על הילד שלו שיפסיק לצרוח?

"אנחנו מצפים מהילדים לשמור על ערכים מסוימים גם ברגעים של סערה רגשית, נכון? לא להרביץ גם כשכועסים, לא לקלל גם כשנסערים. הדרך הטובה ביותר לעשות את זה היא להתייחס אליהם בסבלנות ובכבוד גם ברגעי הזעם שלנו".

הצצה לחיי הגן בדנמרק

מה שאת מתארת מצריך התגייסות, שלא פשוט לשמר ביומיום הביתי. אנחנו נורא מגויסים בעבודה, ואז מגיעים הביתה עייפים ומרגישים צורך לשחרר קצת את הרסן.

אבל שביט, עדיין לא אמא בעצמה, לא מסכימה להעניק להורים פטור. "למה בעבודה אנחנו מגויסים?" היא שואלת ועונה, "כי אנחנו לא רוצים שיפטרו אותנו. לא ייתכן שנרשה לעצמנו 'להשתחרר' דווקא מול הילדים. אנחנו המבוגרים בסיפור. אין לנו ברירה אחרת. זה נכון ששינוי התפיסה הזה דורש מאמץ בהתחלה", היא מוסיפה, "אבל המאמץ משתלם. לא טוב לנו, הורים ואנשי חינוך. ההורות קשה, החינוך קשה, וזה לא חייב להיות ככה. זו לא צריכה להיות הישרדות. אנחנו יכולים ליהנות מזה אם רק נשנה את הגישה".

הילדים נמצאים במלחמת הישרדות

אז מה התוכנית שלך? אני שואלת את שביט, הרי להפוך את הישראלים לדנים כנראה לא תצליחי. "אני רוצה להעלות את המודעות למצב הקיים ולמה שאפשר לשנות", אומרת שביט. דווקא כאן, היא חוזרת ואומרת לי, בחברה הטעונה שאנחנו חיים בה, העקרונות האלה חשובים כל כך. "הישראלים יודעים לקחת משהו ולהפוך אותו למצוין, אני לא רואה סיבה שזה לא יקרה גם בתחום החינוך. הגיע הזמן לשינוי."

"רמת האלימות בארץ מפחידה ומזעזעת והמצב רק הולך ומידרדר", מוסיפה שביט. "הילדים נמצאים במלחמת הישרדות. יש הרבה דברים שמשפיעים על רמת האלימות, אבל אני מאמינה שהרבה מזה מגיע משיטות החינוך, כי אם אנחנו משתמשים בשיטות חינוך כוחניות, מה אפשר לצפות מהילדים? אנחנו מלמדים ילדים שכוח זה ערך עליון. זה אמנם מקבל ביטוי עיקרי בבתי ספר, אבל הילדים לא מגיעים לבית ספר כלוח חלק. בארץ, כשמדברים על חינוך מדברים לרוב על בתי ספר. אני בקושי שומעת התייחסות לפדגוגיה בגני ילדים."

על גני ילדים אנחנו שומעות רק כשמתרחשים בהם אסונות והתעללויות.

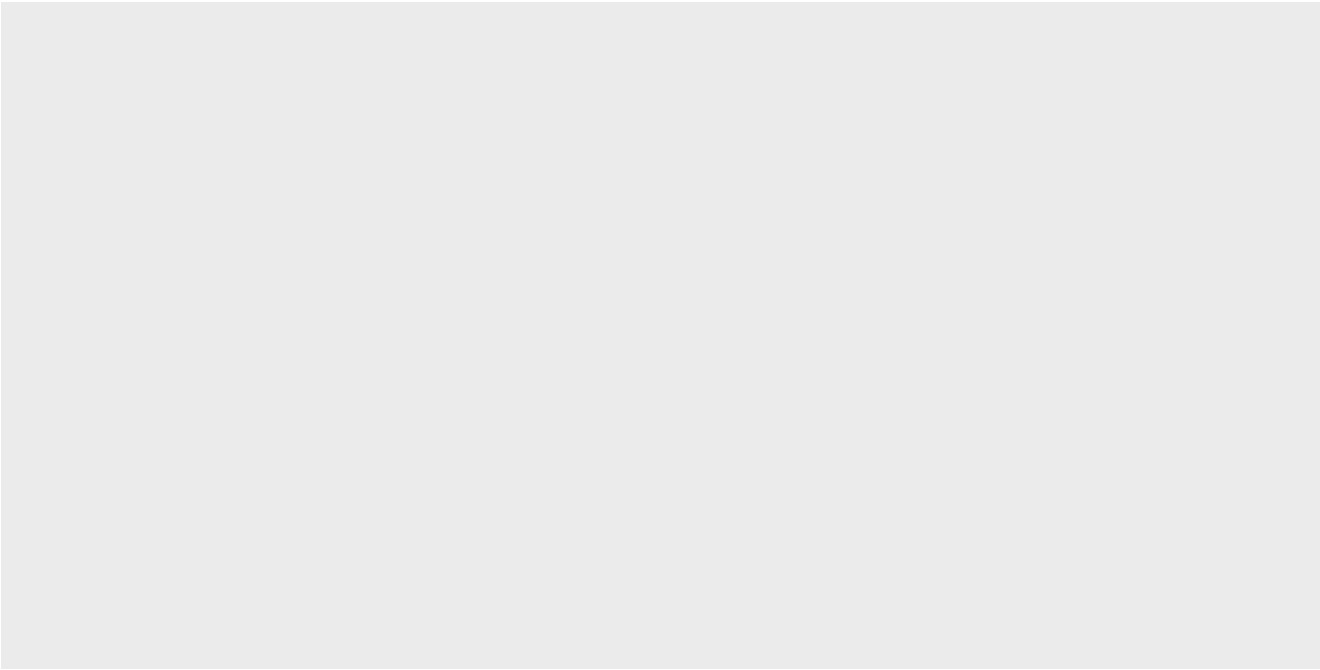
"בדיוק. אבל הגיל הרך הוא הגיל הכי קריטי. אלה השנים שבהן ילדים מעצבים את אישיותם. בישראל מתייחסים לגני הילדים כאל סוג של בייביסיטר. בדנמרק, זה מקום עבודה לכל דבר. להיות אשת חינוך זה מקצוע שלוקחים אותו בשיא הרצינות. שאלתי שם גננות, מה את עושה כשאין לך סבלנות לילדים? הרי זו עבודה נורא קשה. התשובה שלהן היא 'אז את לא מתאימה לעבודה הזאת'."

במאי האחרון התקיימו בחירות בדנמרק. שביט, שבדיוק ערכה את אחד המסעות שלה שם, נתקלה בשלט חוצות של המפלגה המנצחת. "בשלט היו מפורטות עשר ההצהרות והמטרות של המפלגה. ההצהרה השנייה היתה, 'אנחנו נעשה הכל כדי שדנמרק תהיה המדינה הכי טובה בעולם עבור ילדים'. כשראיתי את זה, הלב שלי נקרע."

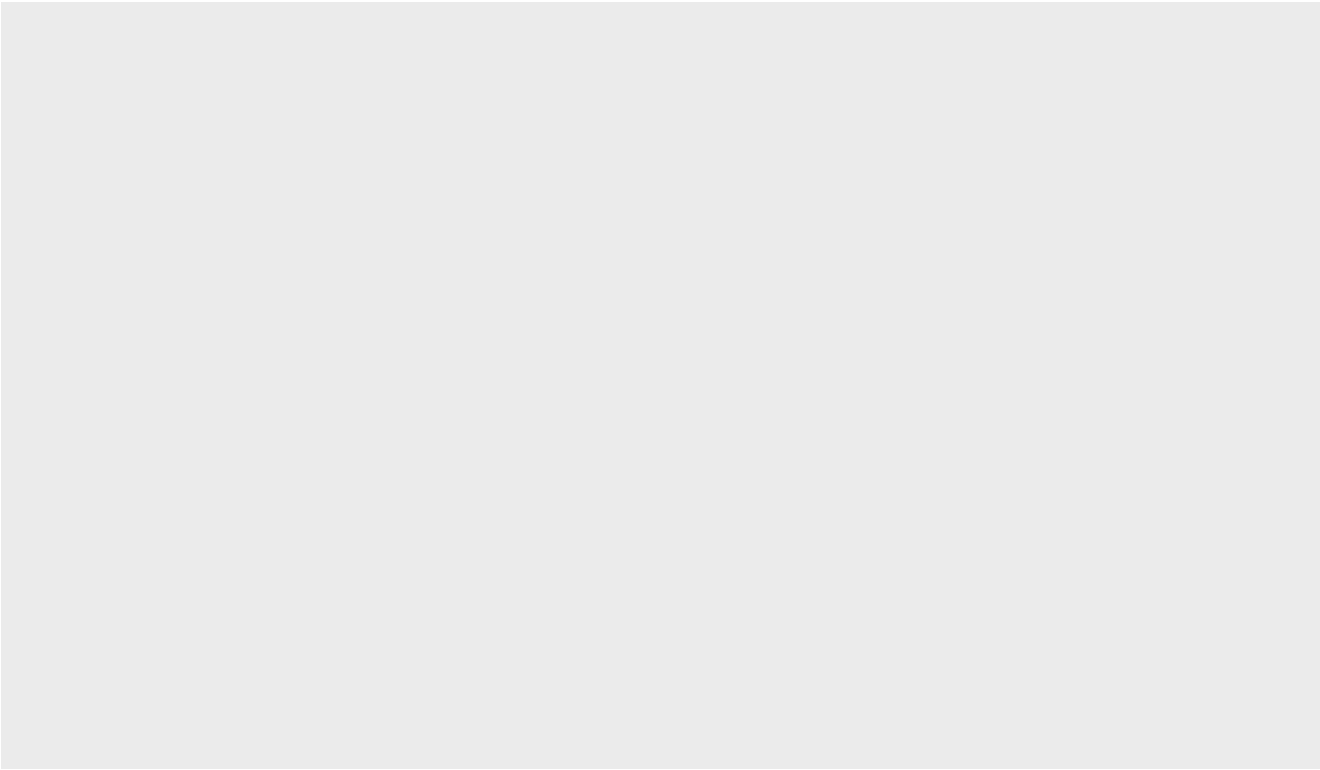
"המסע הזה פקח את עיני", היא מספרת. "הבנתי שאנחנו נמצאים במצב לא טוב בארץ. יש פה אנשי חינוך מדהימים ומסגרות מדהימות, אבל הם המיעוט וחינוך הוא דבר בסיסי. לא יכול להיות שחינוך איכותי מגיע לכל כך מעט אנשים."

לנתניהו אזלו השפנים בכובע, והצעד האחרון של ליברמן מקרב את חיסולו הפוליטי

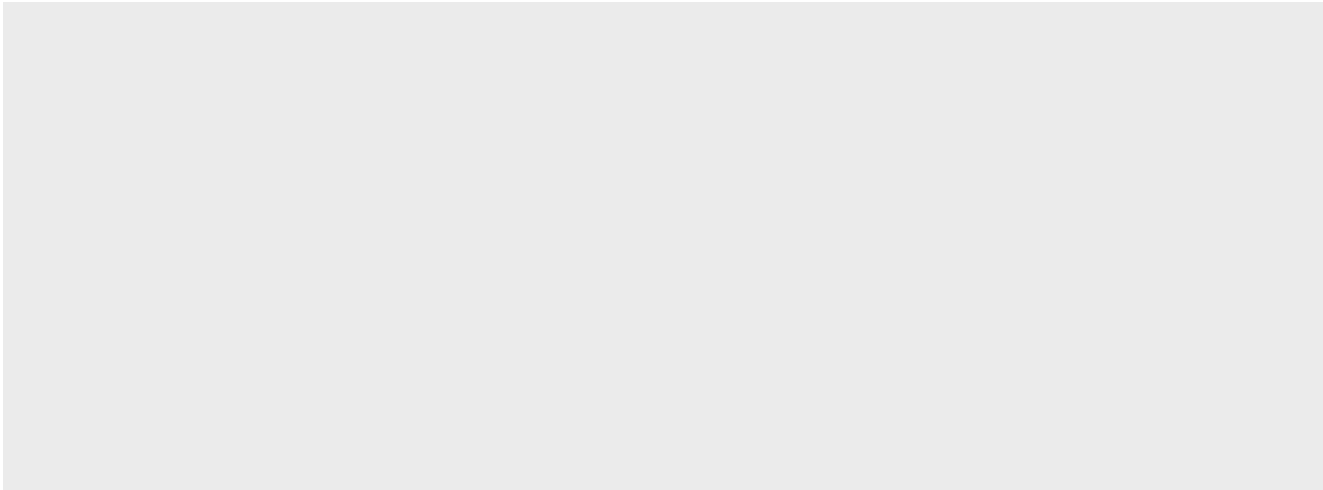
מעצר החשוד ברצח בתו התינוקת הוארך ביומיים; האם ובתם הנוספת במצב קשה

"לבוא להפסיד, זו ספורטיביות": סיפורה של הקבוצה הגרועה בישראל

נגיף הקורונה גרם ל-300 מיליון תלמידים בעולם להישאר בבית

מי רצח את מלקולם אקס? התיק נפתח מחדש

מרחבי הרשת

▶ Recommended by

מרחבי הרשת

ככה תרוויח עוד "משכורת שלישית" בסך 3,000 שקל בחודש (לפחות) בלי שעות נוספות בעבודה...

חדשות היום

מרחבי הרשת

השירות הזה עזר למיליוני אנשים לרדת במשקל - ועכשיו הוא כאן **השף הבריא שגיא שוורץ**

מרחבי הרשת

מצטיין בטעם, מצטיין בבריאות : זה המנצח הגדול בתחקיר ההמבורגרים **חדשות 13**

מרחבי הרשת

אלון גל - "כל אחד יכול לרכוש היום דירה" - כנסו וגלו איך **חדשות היום**

מרחבי הרשת

על גבול הדמיון - הטכנולוגיות האחרונות שהגיעו לתחום השתלות שיניים **DentalPRO**

מרחבי הרשת

מתמודדים עם מוגבלות בשמיעה? אתם זכאים לרכוש מכשיר טלפון בעל התאמות. כנסו **נגישות**

תגובות

להוספת תגובה
מזוהה

לבחירת השם
ככינוי קבוע

שם

הזינו שם שיוצג באתר

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר הארץ

שלחו

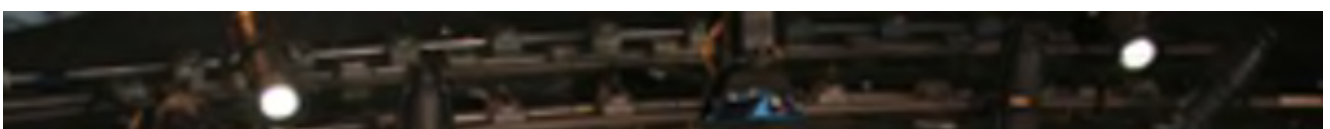
דורו מהודח

4 האירועים שהכי השפיעו על הכלכלה העולמית ב-2019

5 מלונות הסקי היוקרתיים בעולם

5 החברות הגדולות ביותר בנאסד"ק 100

6 קבוצות כדורגל שנסחרות בבורסות העולם

הארץ

רכשו מני

בלוגים

תנאי שימוש

צרו קשר

פרסמו באתר

שירות למנויים

להורדת האפליקציה

© כל הזכויות שמורות